

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง รูปแบบพัฒนาอาชีพ
หลักสูตร วิชาการทำพานบายศรี
หลักสูตร ๖ ชั่วโมง
กลุ่มความคิดสร้างสรรค์
สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดมหาสารคาม

ความเป็นมา

ในสมัยโบราณ ใบตองมีบทบาทมากในชีวิตประจำวัน เช่น การนำใบตองมาห่ออาหารหอม ช่วยให้อาหารหอมมีกลิ่นหอมน่ารับประทาน ใช้ห่อผัก ห่อดอกไม้ช่วยให้สดทนนาน ตลอดจนนำมาประดิษฐ์เป็นชิ้นงานที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ให้มีรูปร่าง รูปทรงสวยงามประณีตยิ่งขึ้น เพื่อเป็นภาชนะบรรจุสิ่งของ เช่น กระทง ถาด กระทง สำหรับบรรจุหรือจัดวางอาหาร ขนม ผลไม้ ดอกไม้ นำไปให้บุคคลซึ่งเป็นที่เคารพนับถือในวันปีใหม่ วันขึ้นบ้านใหม่ วันสำคัญต่าง ๆ เป็นต้น

ปัจจุบันการจัดงานมงคลต่าง ๆ เช่น ขึ้นบ้านใหม่ บวช แต่งงาน งานต้อนรับ งานตกแต่งสถานที่ ฯลฯ และงานประเพณีต่าง ๆ เช่น ลอยกระทง แห่เทียนพรรษา การไหว้ครู งานใบตองยังมีส่วนเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ และทำให้เกิดอาชีพประดิษฐ์งานใบตองในรูปแบบต่าง ๆ เป็นอาชีพทำรายได้ให้กับผู้ประกอบการได้เป็นอย่างดี

ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๔ ได้มอบหมายให้ทุกหน่วยงานดำเนินงานตามพระราชเสาวนีย์สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จำนวน ๖ ประเด็น โดยประเด็นที่ ๓ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทยและการส่งเสริมงานศิลปอาชีพ สำนักงาน กศน. จึงได้น้อมนำพระราชเสาวนีย์มาดำเนินการจัดทำหลักสูตรงานใบตองขึ้น ซึ่งเป็นหลักสูตรที่บูรณาการต้นทุนทางด้านวัฒนธรรมการจัดดอกไม้แบบไทยและขนบประเพณีของไทย เพื่อให้ประชาชนที่สนใจได้นำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ อีกทั้งส่งเสริมให้มีเจตคติที่ดีต่องานศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและของชาติเห็นแนวทางในการอนุรักษ์ส่งเสริมสนับสนุนและสืบทอด รวมทั้งส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการคิดค้นพัฒนาลักษณะรูปแบบของงานใบตองให้เข้ากับยุคสมัย และตอบสนองความต้องการของลูกค้าแต่ยังคงความสวยงามแบบไทยไว้ อีกทั้งเน้นให้ผู้เรียนได้มีความรู้เรื่องการประกอบอาชีพและการจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม

หลักการของหลักสูตร

๑. เป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ของประชาชนในเรื่องศิลปะงานใบตองเพื่อประกอบอาชีพ
๒. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะรวมทั้งความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์งานใบตอง
๓. เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ส่งเสริมสนับสนุนและสืบทอดศิลปวัฒนธรรมของชาติ

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการจัดทำศิลปะงานใบตอง
๒. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการอาชีพการจัดทำศิลปะงานใบตอง
๓. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจสามารถเขียนโครงการอาชีพได้
๔. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจตระหนักถึงการประเป็นผู้ประกอบการที่ดี

กลุ่มเป้าหมาย

- ๑. ประชาชนผู้ที่ไม่มียาชีพ
- ๒. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ
- ๓. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการเปลี่ยนอาชีพ

ระยะเวลา จำนวน ๖ ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี ๑ ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ ๕ ชั่วโมง

โครงสร้าง หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง รูปแบบพัฒนาอาชีพ

หลักสูตร วิชาการทำพานบายศรี หลักสูตร ๖ ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑.	ช่องทางการประกอบอาชีพในการจัดทำงานใบตอง	๑. เพื่อให้ผู้เรียนบอกความสำคัญในการประกอบอาชีพรับจัดทำงานใบตองได้ ๒. เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพรับจัดทำงานใบตอง ๓. เพื่อให้ผู้เรียนบอกทิศทางการประกอบอาชีพรับจัดทำงานใบตอง	๑.ความสำคัญของงานใบตอง ๒.ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ ๓.แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับงานใบตอง ๔.ทิศทางการประกอบอาชีพรับจัดทำงานใบตอง	วิทยาการ วิทยาการบรรยาย ความสำคัญของงานใบตอง ผู้เรียนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสรุปผลการเรียนรู้ ผู้เรียนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และวิเคราะห์ข้อมูล ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพรับจัดทำงานใบตอง และสรุปผลการเรียนรู้ วิทยาการช่วยเสนอแนะเพิ่มเติม วิทยาการแนะนำแหล่งเรียนรู้งานใบตองให้ผู้เรียนได้ศึกษาเพิ่มเติม แล้วสรุปผลการเรียนรู้ ผู้เรียนสรุปผลการเรียนรู้จากการฟังบรรยาย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ และการศึกษาแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม แล้วเขียนแนวคิดเกี่ยวกับทิศทางการประกอบอาชีพรับจัดทำงานใบตอง วิทยาการตรวจสอบและเสนอแนะเพิ่มเติม	๓๐ นาที	-

๒.	ทักษะการประกอบอาชีพ จำนวน ๕ ชั่วโมง	๑.เตรียมวัสดุอุปกรณ์และเลือกใช้ให้เหมาะสมกับงานใบตองได้ ๒. ผู้เรียนสามารถพับกลีบใบตองแบบต่าง ๆ ได้อย่างน้อย ๑๐ แบบ ๓.ผู้เรียนสามารถประดิษฐ์บายศรีขนาดเล็กได้อย่างสวยงาม	๑.การเตรียมวัสดุอุปกรณ์งานใบตอง ๒.เทคนิคการพับกลีบใบตอง ๓.การประดิษฐ์ภาตวงกลมกลีบกุหลาบ ๔. การทำบายศรี	๑.ผู้สอนบรรยายประกอบตัวอย่างของจริงเรื่องวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในงานใบตอง ผู้เรียนสังเกต สอบถาม และบันทึกการเรียนรู้ และทำกิจกรรมตามที่กำหนด ผู้สอนสังเกตการมีส่วนร่วม ประเมินผลการปฏิบัติ ๒.วิทยากรให้ดูตัวอย่างของจริงภาคใบตองกลีบกุหลาบ และแนะนำวิธีการประดิษฐ์ ๓. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติประดิษฐ์ภาคใบตองกลีบกุหลาบ ๔. วิทยากรให้ดูตัวอย่างบายศรีขนาดเล็กของจริง ได้แก่ บายศรีปากชาม และบายศรีสี่ทิศ ของจริง และจากรูปภาพ พร้อมแนะนำวิธีการประดิษฐ์ ๕. ผู้เรียนเลือกแบบบายศรีที่ต้องการแล้วฝึกปฏิบัติประดิษฐ์บายศรีพร้อมตกแต่ง		๕ ชั่วโมง
๓	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ	๑.บอกองค์ประกอบในการประกอบอาชีพได้ ๒.ระบุช่องทางการจัดจำหน่ายงานใบตอง ๓.บอกวิธีการส่งเสริมการจัดจำหน่ายงานใบตอง ๔.จัดทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย ได้ ๕.บอกคุณลักษณะของผู้ประกอบการธุรกิจที่ดีได้	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ ๑. องค์ประกอบการประกอบอาชีพ เวลา แรงงาน ทุน แหล่งวัตถุดิบ แหล่งจัดจำหน่าย ๒. การจัดการอาชีพ ผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด	ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่ององค์ประกอบในการประกอบอาชีพ วิธีเพิ่มมูลค่างานใบตองวิทยากรอธิบายเพิ่มเติม วิทยากรบรรยายความรู้เรื่องส่วนผสมทางการตลาดในการจัดการอาชีพ ผู้เรียนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการเพิ่มมูลค่างานใบตอง ช่องทางการจัดจำหน่ายหรือรับงาน วิธีการส่งเสริมการจัดจำหน่ายหรือ	๓๐ นาที	

				เพิ่มปริมาณการสั่งทำงาน ใบตอง วิทยากรบรรยายวิธีการ จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ในการประกอบอาชีพรับงาน ใบตอง ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ จัดทำบัญชี ผู้เรียนระดมความคิดเห็น เกี่ยวกับคุณลักษณะของ ผู้ประกอบการธุรกิจที่ดี วิทยากรสรุปและอธิบาย เพิ่มเติม		
					๑	๕
					๖	

สื่อการเรียนรู้

๑. สื่อบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้รู้ วิทยากร
๒. เอกสารประกอบการเรียนรู้ หนังสือ ตำรา ใบงาน ใบความรู้
๓. ตัวอย่างของจริง
๔. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ฝึกปฏิบัติ
๕. รูปภาพประกอบ
๖. แหล่งเรียนรู้ สถานที่ศึกษาดูงาน
๗. สื่ออิเล็กทรอนิกส์

การวัดและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
๒. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้ และจบหลักสูตร

เงื่อนไขการจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๓. มีผลงาน/ชิ้นงานที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังการจบหลักสูตร

๑. หลักฐานการประเมินผล
๒. ทะเบียนคุมผู้สมัคร
๓. ผู้สมัครการศึกษา ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

การอนุมัติหลักสูตร

เห็นชอบหลักสูตรการทำพานบายศรี เป็นหลักสูตรที่ดี มีความยืดหยุ่นเอื้อต่อ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน เห็นควรนำไปจัดกิจกรรมให้กับกลุ่มเป้าหมายประชาชนในพื้นที่ต่อไป